

УДК 378.011.3-051:005,336.2]:796.071.4

DOI <https://doi.org/10.52726/as.pedagogy/2025.1.7>

І. С. КЛІШ

*кандидат наук з фізичного виховання і спорту, доцент,
доцент кафедри теорії та методики фізичної культури,*

Комунальний заклад вищої освіти «Луцький педагогічний коледж» Волинської обласної ради, м. Луцьк, Україна

Електронна пошта: klis@lpc.ukr.education

<https://orcid.org/0000-0001-9761-8496>

Н. Г. ДЕНИСЕНКО

доктор педагогічних наук,

старший викладач кафедри теорії та методики фізичної культури,

Комунальний заклад вищої освіти «Луцький педагогічний коледж»

Волинської обласної ради, м. Луцьк, Україна

Електронна пошта: ndenysenko@lpc.ukr.education

<https://orcid.org/0000-0001-5730-0221>

О. П. МИТЧИК

кандидат наук з фізичного виховання і спорту, доцент,

завідувач кафедри теорії та методики фізичної культури,

Комунальний заклад вищої освіти «Луцький педагогічний коледж»

Волинської обласної ради, м. Луцьк, Україна

Електронна пошта: omytchuk@lpc.ukr.education

<https://orcid.org/0000-0002-6775-6334>

Л. Є. СЕВЕРІНА

викладач циклової комісії теорії та методики фізичного виховання,

спеціаліст вищої категорії, викладач методист,

Комунальний заклад вищої освіти «Луцький педагогічний коледж»

Волинської обласної ради, м. Луцьк, Україна

Електронна пошта: lseverina@lpc.ukr.education

<https://orcid.org/0000-0002-4866-889X>

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ

В умовах реформування шкільної освітньої системи важлива роль належить професійності вчителя в цілому й зокрема вчителя фізичної культури. Успішність педагогічної діяльності сучасного вчителя залежить від здатності налагоджувати конструктивну професійну комунікацію та взаємодію зі всіма учасниками освітнього процесу. Звідси очевидно є актуальність проблеми формування комунікативної компетентності вчителя фізичної культури Нової української школи.

У статті комунікативна компетентність розглядається як складова професійної компетентності майбутнього педагога та показник педагогічної майстерності.

Метою статті є визначення особливостей формування професійної компетентності в майбутніх учителів фізичної культури Нової української школи. Методи дослідження: аналіз, синтез, узагальнення.

Комунікативну компетентність potrаковано як здатність учителя фізичної культури ефективно використовувати вербальні та невербальні засоби спілкування для досягнення педагогічних цілей, організації навчально-виховного процесу, підтримки позитивного емоційного клімату й налагодження взаємодії з учнями, колегами та батьками. Акцентовано увагу на усвідомлене інтегративне розуміння здобувачами освіти понять «спілкування» та «комунікативність».

Визначено особливості формування комунікативної компетентності а майбутніх учителів фізичної культури НУШ: врахування специфіки змісту та функцій навчальної дисципліни «фізична культура» в новій українській школі; системності та неперервності досліджуваного процесу.

Проаналізовано роль пропедевтичної практики з професійної комунікації вчителя фізичної культури в закладах загальної середньої освіти, яка забезпечує єдність навчання та практичної підготовки здобувачів освіти.

Подальшого дослідження потребує розробка методики та інструментарію діагностики сформованості комунікативної компетентності в майбутніх учителів фізичної культури НУШ.

Ключові слова: комунікативність, професійна комунікація, спілкування, комунікативна компетентність, майбутній учитель фізичної культури нової української школи, формування комунікативної компетентності.

Постановлення проблеми. На сучасному етапі розвитку українського суспільства одним із завдань, що ставляться перед закладами вищої освіти, є удосконалення системи професійної підготовки вчительських кадрів з орієнтацією на європейські стандарти й з урахуванням викликів сьогодення. З огляду на це змінюються вимоги до підготовки вчителя фізичної культури. Адже в розв'язанні сучасних проблем фізичного виховання і спорту провідну роль відіграє саме вчитель, конкурентоспроможний, компетентний фахівець, який, маючи відповідну підготовку, здатний здійснювати освітньо-виховну та оздоровчу діяльність, ефективно спілкуватися та взаємодіяти з батьками, дітьми, громадськістю.

Звідси, *актуальною* є проблема пошуку нових змісту, форм і методів формування комунікативної компетентності майбутніх учителів фізичної культури. Сформована комунікативна компетентність, як важлива складова професійної компетентності сучасного педагога, уможливує його конструктивну взаємодію зі всіма учасниками освітнього процесу, забезпечує можливість вирішення різних комунікативних завдань, знаходити індивідуальний підхід до кожного учня, налагоджувати необхідну комунікацію з батьками тощо.

Аналіз попередніх досліджень. Аналіз психолого-педагогічної літератури свідчить про те, що досліджувана проблема не є новою [1; 4; 5; 7]. Так, учені Г. Грибан, І. Мичка, А. Гарлінська, О. Солодовник у своїх дослідженнях ґрунтовно аналізують різні підходи та принципи формування комунікативної компетентності в майбутніх учителів фізичної культури під час освітнього процесу. У свою чергу, Т. Хома, В. Кевпанич розглядають комунікативну компетентність як складову педагогічної майстерності майбутніх учителів фізичної культури; Ольга Онопрієнко та Олександр Онопрієнко досліджують формування базових професійних

компетентностей майбутнього вчителя фізичної культури у ЗВО, виділяючи як базову – компетентність професійного спілкування. Н. Гнесь окреслює педагогічні умови формування комунікативної компетентності майбутніх фахівців з фізичної культури і спорту.

Отже, очевидними є серйозні науково-теоретичні та методичні напрацювання українських учених у контексті формування комунікативної компетентності в майбутніх учителів фізичної культури.

Метою статті є визначення особливостей формування професійної компетентності в майбутніх учителів фізичної культури нової української школи. Для досягнення мети нами розв'язано наступні *завдання*: 1) уточнення значення професійної комунікації вчителя фізичної культури та сутності поняття комунікативної компетентності; 2) визначення специфіки та особливостей професійної підготовки здобувачів освіти ОПС «бакалавр» спеціальності 014.11. Середня освіта (Фізична культура), галузі знань 01 Освіта/Педагогіка в контексті формування їхньої комунікативної компетентності. *Методи дослідження*: аналіз, синтез, узагальнення.

Виклад основного матеріалу. Аналіз наукової, методичної літератури та практичної діяльності закладів загальної середньої освіти переконливо доводить, що важливим напрямом роботи сучасного вчителя є налагодження суб'єкт-суб'єктної взаємодії з учнями та батьками [1; 2; 6]. В основі такої взаємодії лежить професійна комунікація вчителя, яка власне й забезпечує ефективність професійного педагогічного спілкування як особливого виду вчительської діяльності.

З точки зору успішності реалізації функцій сучасного вчителя дієвим є компетентнісний підхід у професійній підготовці педагогічних кадрів, тобто формування професійної компетентності педагога в цілому й зокрема – його

комунікативної компетентності. Комунікативна компетентність учителя фізичної культури нової української школи (НУШ) є однією з ключових професійних якостей, яка сприяє успішній реалізації педагогічних завдань, формуванню ефективного освітнього середовища та створенню комфортних умов для фізичного і соціального розвитку учнів.

Учені Г. Грибан, І. Мичка, А. Гарлінська, О. Солодовник, Ю. Чайка компонентами професійної комунікативної компетентності визначають: комунікативні знання, уміння і навички; комунікативну спрямованість; гуманістичне спілкування; комунікативну креативність, які забезпечують ефективне педагогічне спілкування [2]. Т. Хома комунікативну компетентність учителя фізичної культури визначає як складову педагогічної майстерності, яка полягає в «умінні встановлювати та підтримувати спілкування зі здобувачами освіти у будь-якій професійній ситуації, доречно використовувати невербальні засоби, дотримуватись норм мовленнєвого етикету» [7].

Узагальнивши різні визначення, ми під комунікативною компетентністю розуміємо здатність педагога ефективно використовувати вербальні та невербальні засоби спілкування для досягнення педагогічних цілей, організації навчально-виховного процесу, підтримки позитивного емоційного клімату й налагодження взаємодії з учнями, колегами та батьками. В контексті НУШ комунікативна компетентність спрямована на:

- Формування партнерських відносин між учителем і учнями.
- Реалізацію індивідуального підходу до кожного учня.
- Підтримку інтерактивного та рефлексивного навчання.

З аналізу різних наукових джерел нами визначено *основні компоненти* комунікативної компетентності особистості [4; 5; 6]:

а) лінгвістичний компонент: володіння мовними засобами для пояснення правил, термінології, методик виконання вправ тощо;

б) психологічний компонент: уміння створювати довірливу атмосферу у класі; навички активного слухання та вміння враховувати емоційний стан учнів;

в) соціальний компонент: здатність до налагодження ефективної взаємодії з учнями, батьками

та колегами; вміння працювати в команді, зокрема під час спортивних змагань і масових заходів;

г) культурний компонент: урахування культурних та етичних норм у спілкуванні з учасниками освітнього процесу; демонстрація толерантності й емпатії;

д) методичний компонент: використання інтерактивних методів навчання для залучення учнів до активної участі в уроках фізичної культури.

У контексті нашого дослідження важливим є уточнення сутності формування комунікативної компетентності як набутого (тобто сформованого у процесі професійної підготовки) новоутворення у студентів та визначення специфіки організації цього процесу для здобувачів освіти ОПС «бакалавр» спеціальності 014.11. Середня освіта (Фізична культура), галузі знань 01 Освіта/Педагогіка в КЗВО «Луцький педагогічний коледж» Волинської обласної ради.

Формування комунікативної компетентності студентів є одним із провідних завдань в організації всього освітнього процесу з ЗВО. Стосовно ж організації освітнього процесу здобувачів освіти ОПС «бакалавр» спеціальності 014.11. Середня освіта (Фізична культура), то насамперед, на нашу думку, необхідно враховувати такі особливості викладання навчальної дисципліни в умовах НУШ, як:

1. Специфіка предмету «фізична культура»: навчання відбувається в русі, що потребує швидкої, чіткої та доступної комунікації; використання невербальних засобів комунікації, таких як жести, міміка, демонстрація вправ.

2. Різноманітність вікових груп: здатність адаптувати спілкування залежно від віку, фізичної підготовленості та рівня розвитку учнів.

3. Інтеграція елементів здоров'язбережувальної освіти – формування в учнів усвідомлення важливості фізичної активності для здоров'я.

4. Забезпечення мотивації учнів: використання заохочувальних слів, звернень, фраз, форм, прийомів і методів, які стимулюють дітей до занять фізичною культурою.

Окрім названих вище особливостей, актуальним є також урахування ролі комунікативної компетентності сучасного вчителя фізичної культури в реалізації завдань НУШ. Мова йде насамперед про:

– формування ключових компетентностей учнів, оскільки саме через ефективне спілкування вчитель сприяє розвитку: навичок командної роботи, саморегуляції та організованості, відповідального ставлення до фізичної активності;

– підтримку інклюзивного навчання, бо комунікативна компетентність допомагає забезпечити рівні можливості для всіх учнів, включно з дітьми з особливими освітніми потребами;

– реалізацію інтерактивних методів навчання, оскільки вчитель використовує індивідуальні та групові форми роботи, які базуються на активному спілкуванні (ігрові методи, спортивні естафети, інтерактивні тренінги);

– партнерську взаємодію через спілкування з батьками та колегами, що власне й допомагає узгоджувати методики роботи, планувати спільні заходи та вирішувати різні навчально-виховні та розвивальні проблеми.

З огляду на сказане вище, однією із особливостей формування комунікативної компетентності в майбутніх учителів фізичної культури є врахування специфіки навчання предмету «фізична культура» у школі та усвідомлення здобувачами вищої освіти необхідності формування комунікативної компетентності як результату їх професійної підготовки та визначника готовності до майбутньої професійної діяльності.

Розкриваючи зміст комунікативної компетентності здобувачів вищої освіти, ми акцентуємо увагу на двох основних поняттях: спілкування та комунікативність (рис. 1. та рис. 2).

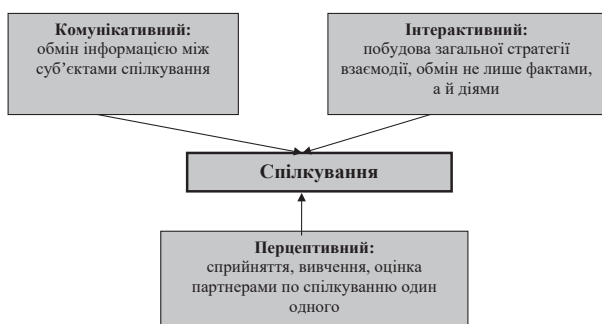

Рис. 1. Структура спілкування як діяльнісного процесу

Спілкування є особливим видом діяльності, лежить в основі комунікативної компетентності й забезпечує належний рівень професійної

комунікації. Спілкування як діяльнісний процес містить такі складові, як: комунікативну, інтерактивну та перцептивну.

Важливо наголосити для майбутніх учителів, що педагогічне спілкування є саме таким інтегративним і складним процесом, а не лише передачею певної інформації, знань, як інколи помилково вважається.

Стосовно комунікативності, то вона слугує критерієм сформованості комунікативної компетентності майбутнього вчителя. Комунікативність особистості – це складне утворення, яке включає комунікабельність, альтруїстичні емоції та соціальну спорідненість. На нашу думку, саме комунікативність особистості майбутнього вчителя й уможлиблює його професійну комунікацію.

Рис. 2. Структура комунікативності особистості майбутнього вчителя

Ще однією особливістю формування комунікативної компетентності майбутніх учителів фізичної культури НУШ є неперервність і системність досліджуваного процесу. Як нами вже наголошувалось, всі освітні компоненти (як нормативні, так і вибіркові) тією чи іншою мірою орієнтовані на формування комунікативної компетентності в здобувачів освіти.

Важливим, на нашу думку, є поєднання теоретичних основ формування комунікативної культури (навчальної діяльності в ЗДО) з практичною підготовкою здобувачів освіти, що ми також вважаємо однією із особливостей формування комунікативної компетентності в майбутніх учителів фізичної культури. Саме тому, в третьому семестрі (2 курс) проводиться пропедевтична практика з професійної комунікації вчителя фізичної культури в закладах загальної середньої освіти (практика проводиться з відривом від теоретичного навчання).

Метою цієї практики є ознайомлення здобувачів вищої освіти з особливостями роботи вчителя у закладах загальної середньої освіти, професійної комунікації з учнями різних вікових категорій та статі, опанування фаховою термінологією та інструментами взаємодії з дітьми і підлітками в освітньому процесі ЗЗСО [3]. Згідно інструкції організації практичної підготовки здобувачів освіти практика організовується у поєднанні з теоретичним навчанням, один раз на тиждень. Працівники базових закладів ознайомлюють практикантів із специфікою організації освітнього процесу у ЗЗСО, проводять консультації, аналізують і оцінюють участь студентів у занятті.

Завдання методиста практики полягає в тому, аби навчити здобувача конструктивно й професійно спілкуватися з учнями, їх батьками; організовувати їх до участі у спільних справах, уміти вести за собою, переконувати, вести діалог та полілог, бути емпатійним і толерантним.

Аналіз практичної роботи свідчить про те, що для студентів на початку практики очевидними є комунікативні бар'єри, боязнь дітей, невміння організувати гру та провести конкурс, вікторину тощо. Однак, керівництво та наставництво з боку методиста, вчителя з бази практики допомагають студенту вирішити ці проблеми.

У ході дослідження нами також окреслено основні шляхи розвитку комунікативної компетентності майбутніх учителів. Це насамперед, неформальна та інформальна освіта – участь у вебінарах, тренінгах з психолого-педагогічної майстерності, психології спілкування; ознайомлення та вивчення досвіду застосування інноваційних методів навчання фізичній культурі як у школі, так і в позашкільних установах.

Важливим також є залучення сучасних технологій – використання відеоматеріалів і презентацій для покращення пояснення технічних

аспектів; інтерактивні вправи та програми для моніторингу фізичної активності.

Актуальним у цьому контексті є саморозвиток та самовдосконалення – розвиток емоційного інтелекту та навичок активного слухання; робота над голосом, дикцією, невербальною комунікацією. Наголошуємо також на практичному досвіді здобувачів освіти – їх участь у спортивних заходах як організаторів або тренерів, відвідування уроків колег для обміну досвідом тощо.

Висновки. Комунікативна компетентність є важливою складовою професійної компетентності майбутнього педагога. Від сформованості комунікативної компетентності залежить результативність виконання майбутнім учителем своїх професійних функцій.

Комунікативна компетентність забезпечує успішну професійну діяльність учителя фізичної культури нової української школи. Вона сприяє ефективності педагогічної взаємодії, формуванню в учнів позитивного ставлення до фізичної активності, розвиває навички командної роботи та підтримує емоційний комфорт у навчальному процесі.

Формування комунікативної компетентності залежить від усвідомленого розуміння здобувачами педагогічної вищої освіти її сутності та визнання професійно особистісною цінністю [8]. Цей процес має бути системним, неперервним, передбачати використання інноваційних технологій та партнерської співпраці зі всіма учасниками освітнього процесу, інтеграцію теорії та практики; бути вмотивованим самим здобувачем освіти й його результативність логічно залежить від постійного самовдосконалення та професійного саморозвитку.

Подальшого дослідження потребує розробка методики та інструментарію діагностики сформованості комунікативної компетентності в майбутніх учителів фізичної культури НУШ.

ЛІТЕРАТУРА

1. Гавриляк Л.С. Комунікативна компетентність як складова професійної підготовки сучасного фахівця. *Науковий журнал «АЮГОС. Мистецтво наукової думки»*. №3. 2019. С.70-73.
2. Грибан Г., Мичка І., Гарлінська А., Солодовник О., Чайка Ю., Пилипчук П., Денисовець А. Формування комунікативної компетентності в майбутніх учителів фізичної культури під час освітнього процесу. *Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова*. Випуск 4 (149). 2022. С. 43-46.
3. Інструкція щодо організації практичної підготовки здобувачів вищої освіти Галузь знань: 01 Освіта/Педагогіка Спеціальність: 014 Середня освіта (Фізична культура) Предметна спеціальність: 014.11 Середня освіта (Фізична культура) Освітня кваліфікація: Бакалавр освіти (за предметною спеціальністю «Фізична культура») Професійна кваліфікація: Вчитель закладу загальної середньої освіти. URL: <http://lpc.in.ua/>

4. Нестеренко Л., Кучерова О. Визначення компонентів комунікативної компетентності науково-педагогічних працівників. *Актуальні питання гуманітарних наук*. Вип 40, том 2. 2021. С.261-266
5. Скоромна М., Шарапова Г. Професійно-педагогічне спілкування як основа професійної діяльності майбутнього вчителя початкових класів. *Людинознавчі студії. Серія «Педагогіка»*. 2023. № 48. С. 189-193.
6. Стасенко О. А. Формування професійної компетентності майбутніх учителів фізичної культури як запорука успішної педагогічної діяльності. *Вісник Запорізького національного університету. Філологічні науки*. № 1. 2021. С. 242-247.
7. Хома Тетяна, Кевпанич Василь. Комунікативна компетентність як складова педагогічної майстерності майбутніх учителів фізичної культури. Матеріали 77-ої підсумкової наукової конференції професорсько-викладацького складу факультету здоров'я та фізичного виховання ДВНЗ «Ужгородський національний університет». Уклад. д. пед. н. Стеблюк С.В., 27-28 лютого 2023 року. Ужгород, 2023. С.142-146.
8. Axiological Aspect of Professional Training of Future Pedagogues / V. Z. Antoniuk, N. I. Alendar, O. S. Bartkiv, O. V. Honcharuk, O. L. Durmanenko. *Revista geintec-gestao inovacao e tecnologias*. Scop us. Vol. 11. No. 4 (2021). P. 2481–2492. DOI: <https://doi.org/10.47059/revistageintec.v11i4.2296> ISSN: 2237-0722

REFERENCES

1. Gavrylyak, L. S. (2019). Communicative competence as a component of professional training of a modern specialist. *Scientific journal "ΛΟΓΟΣ. Art of scientific thought"*. No. 3. P.70-73.
2. Hryban, G., Mychka, I., Garlinska, A., Solodovnyk, O., Chaika, Yu., Pylypchuk, P., Denisovets, A. (2022). Formation of communicative competence of future physical education teachers during the educational process. *Scientific journal of the NPU named after M. P. Dragomanov*. Issue 4 (149). P. 43-46.
3. Instructions on the organization of practical training for higher education applicants Field of knowledge: 01 Education/Pedagogy Specialty: 014 Secondary education (Physical education) Subject specialty: 014.11 Secondary education (Physical education) Educational qualification: Bachelor of education (in the subject specialty "Physical education") Professional qualification: Teacher of a general secondary education institution. URL: <http://lpc.in.ua/>
4. Nesterenko, L., Kucheroва, O. (2021). Determination of the components of communicative competence of scientific and pedagogical workers. *Current issues of the humanities*. Issue 40, volume 2. P.261-266.
5. Skoromna, M., Sharapova, G. (2023). Professional and pedagogical communication as the basis of the professional activity of a future primary school teacher. *Humanistic studies. Series "Pedagogy"*. No. 48. P. 189-193.
6. Stasenko, O. A. (2021). Formation of professional competence of future physical education teachers as a guarantee of successful pedagogical activity. *Bulletin of the Zaporizhzhia National University. Philological Sciences*. No. 1. 2021. P. 242-247.
7. Khoma T., Kevpanych V. (2023). *Communicative competence as a component of pedagogical skills of future physical education teachers*. Materials of the 77th final scientific conference of the teaching staff of the Faculty of Health and Physical Education of the State Higher Educational Institution "Uzhgorod National University", February 27-28, 2023. Uzhgorod. P. 142-146.
8. V. Z. Antoniuk, N. I. Alendar, O. S. Bartkiv, O. V. Honcharuk, O. L. Durmanenko. Axiological Aspect of Professional Training of Future Pedagogues. *Revista geintec-gestao inovacao e tecnologias*. Vol. 11. No. 4 (2021). P. 2481–2492. DOI: <https://doi.org/10.47059/revistageintec.v11i4.2296> ISSN: 2237-0722

I. S. KLISH

*Ph.D. in Physical Education and Sport, Associate Professor,
Associate Professor at the Department of Physical Education,
Municipal Higher Educational Institution "Lutsk Pedagogical College"
of the Volyn Regional Council, Lutsk, Ukraine
E-mail: iklish@lpc.ukr.education
<https://orcid.org/0000-0001-9761-8496>*

N. H. DENYSENKO

*Doctor of Pedagogical Sciences,
Senior Lecturer at the Department of Physical Culture,
Municipal Higher Educational Institution "Lutsk Pedagogical College"
of the Volyn Regional Council, Lutsk, Ukraine
E-mail: zaochnevid@gmail.com
<https://orcid.org/0000-0001-5730-0221>*

O. P. MYTCHYK

*Ph.D. in Physical Education and Sport, Associate Professor,
Head of the Department of Physical Education,
Municipal Higher Educational Institution "Lutsk Pedagogical College"
of the Volyn Regional Council, Lutsk, Ukraine
E-mail: omytchyk@lpc.ukr.education
<https://orcid.org/0000-0002-6775-6334>*

L. E. SEVERINA

*Specialist of the Highest Category, Methodist Lecturer,
Municipal Higher Educational Institution "Lutsk Pedagogical College"
of the Volyn Regional Council, Lutsk, Ukraine
E-mail: lseverina@lpc.ukr.education
<https://orcid.org/0000-0002-4866-889X>*

**FEATURES OF THE FUTURE PHYSICAL CULTURE TEACHERS'
COMMUNICATIVE COMPETENCE DEVELOPING
UNDER THE NEW UKRAINIAN SCHOOL AGENDA**

In the conditions of reforming the school education system, an important role belongs to the professionalism of the teacher in general and the physical culture teacher in particular. The success of the pedagogical activity of a modern teacher depends on the ability to establish constructive professional communication and interaction with all participants in the educational process. Hence, the relevance of the problem of forming communicative competence of a physical culture teacher of the new Ukrainian school is obvious.

In the article, communicative competence is considered as a component of the professional competence of a future teacher and an indicator of pedagogical skill.

The purpose of the article is to determine the features of the formation of professional competence in future physical culture teachers of the New Ukrainian School.

Communicative competence is interpreted as the ability of a physical education teacher to effectively use verbal and non-verbal means of communication to achieve pedagogical goals, organize the educational process, maintain a positive emotional climate and establish interaction with students, colleagues and parents. Attention is focused on the conscious integrative understanding of the concepts of "communication" and "communicability" by students.

The features of the formation of communicative competence in future physical education teachers of the National University of Kyiv are determined: taking into account the specifics of the content and functions of the academic discipline "physical education" in the new Ukrainian school; systematicity and continuity of the studied process.

The role of propaedeutic practice in professional communication of a physical education teacher in general secondary education institutions is analyzed, which ensures the unity of teaching and practical training of students.

Further research is required to develop a methodology and tools for diagnosing the formation of communicative competence in future physical education teachers of the National University of Kyiv.

Key words: communicativeness, professional communication, communication, communicative competence, future physical education teacher of the new Ukrainian school, formation of communicative competence.